

PIRA, Antoon (Antwerpen 2 december 1887 – Antwerpen 18 december 1939).

Was sinds augustus 1914 oorlogsvrijwilliger. Na de terugtocht uit Antwerpen naar de IJzer verbleef Pira als instructeur in het kamp van Auvours (vermoedelijk december 1914), waar hij kennismaakte met en onder invloed kwam van de Franse oud-premier Joseph Caillaux, die, uit louter pacifistische overwegingen, streefde naar beëindiging van de oorlog via het zoeken naar verstandhouding met de Duitse vijand. In februari 1918 kwam Pira aan het front en voerde er een defaitistische campagne in deze geest. Dit sloeg nogal aan omdat de Russische Revolutie met zijn soldaten-sovjets, op de verbeelding van vele oorlogsmoede soldaten werkte. Pira probeerde zijn ideeën aanvankelijk via de **Frontbeweging** te verbreiden en slaagde daar gedeeltelijk in, ofschoon hij geen toegang kreeg tot de structuur van de eigenlijke organisatie. Hij stichtte, vermoedelijk in mei 1918, het **Algemeen Vlaamsch Democratisch Verbond**, binnen het 5de linieregiment. Als geboren volksmenner had hij grote invloed op de soldaten en zette hen met enig gevolg tot desertie aan. Op 11 juni lokte hij te Westvleteren een werkstaking uit. Pas op 19 juli werd hij daarvoor gearresteerd en gevangengezet. In januari 1919 uit de gevangenis ontsnapt werd hij in mei weer aangehouden. In november 1920 verscheen hij samen met **Maurits Geerardyn** en anderen voor de krijgsraad te Antwerpen, waar hij zichzelf (met een advocaat van rechtswege) op bijzonder sprankelende wijze verdedigde. Veroordeeld tot 20 jaar dwangarbeid werd hij rond 1928 in vrijheid gesteld en begon dan te Antwerpen de exploitatie van een bioscoop.

LITERATUUR: L. Devliegher en L. Schepens, *Front* 14/18, 1968.

LUC SCHEPENS\* EN LUC VANDEWEYER